

การพัฒนาเมืองท่าการค้าเสรีไห่หนานเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจของจีน

1. ข้อมูลทั่วไปของมณฑลไห่หนาน

มณฑลไห่หนาน (Hainan) เป็นมณฑลที่มีขนาดเล็กที่สุดของสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นเกาะที่อยู่ใต้สุดของจีน มีนครไห่โข่ว (Haikou) เป็นเมืองหลวง และเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษและเขตทดลองการค้าเสรีในจีน ตอนเหนือของมณฑลไห่หนานคือมณฑลกวางตุ้ง โดยมีช่องแคบโง่โจวกั้นกลาง (เกาะไห่หนานแยกออกมาจากมณฑลกวางตุ้งในปี 2531) ด้านตะวันตกตรงกับเขตปกครองตนเองกวางซีจ้วงและประเทศเวียดนาม โดยมีอ่าวเป่ย์ปู้ อยู่ระหว่างกลาง ด้านทิศตะวันออกตรงกับไต้หวัน โดยมีทะเลจีนใต้อยู่ระหว่างกลาง ทิศตะวันออกเฉียงใต้และทิศใต้ตรงกับประเทศฟิลิปปินส์ บรูไน และมาเลเซียในทะเลจีนใต้ มณฑลไห่หนานมีพื้นที่ที่เป็นพื้นดิน 35,400 ตารางกิโลเมตร (เฉพาะเกาะไห่หนานมีพื้นที่ 33,900 ตารางกิโลเมตร) และพื้นที่ทะเลประมาณ 2 ล้านตารางกิโลเมตร ในปี 2562 มีประชากร 9,447,200 คน และ GDP 530,894 ล้านหยวน และ GDP ต่อหัวของประชากร 56,507 หยวน

2. ภาพรวมของแผนแม่บทเมืองท่าการค้าเสรีไห่หนาน

คณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์และสภาแห่งรัฐสาธารณรัฐประชาชนจีน เผยแพร่แผนแม่บทการสร้างเมืองท่าการค้าเสรีไห่หนาน (a master plan for the Hainan free trade port) เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2563 และให้ทุกหน่วยงานและทุกภูมิภาค ดำเนินการตามแผนฯ อย่างจริงจัง

Timeline ของเมืองท่าการค้าเสรีไห่หนาน

- 13 เมษายน 2561 : จีนเปิดเผยแผนการสร้างเกาะไห่หนานให้เป็นเขตทดลองการค้าเสรี แห่งที่ 12 ของจีน และพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไปสู่การเป็นเมืองท่าการค้าเสรีที่มีอัตลักษณ์ของจีน
- 14 เมษายน 2561 : รัฐบาลจีนออกแนวทางสนับสนุนการปฏิรูปและเปิดไห่หนานออกสู่ต่างประเทศมากขึ้น
- 16 ตุลาคม 2561 : แผนทั่วไปเขตการค้าเสรีจีน (ไห่หนาน) ได้เปิดตัวอย่างเป็นทางการ
- 1 มกราคม 2562 : นำ free trade account system มาใช้อย่างเป็นทางการในเขตทดลองการค้าเสรีไห่หนาน

- 23 กุมภาพันธ์ 2562 : ไห่หนานเริ่มใช้เงินทุน 3 พันล้านหยวนเพื่อการก่อสร้างเขตการค้าเสรีไห่หนาน
- 1 พฤษภาคม 2562 : ประกาศยกเว้นวีซ่าให้แก่นักท่องเที่ยวจาก 59 ประเทศทั่วโลก
- 1 มิถุนายน 2563 : จีนเผยแพร่แผนการสร้างเมืองท่าการค้าเสรีไห่หนาน
- 3 มิถุนายน 2563 : เปิดตัวสวนอุตสาหกรรมหลัก 11 แห่งเพื่อสนับสนุนการก่อสร้างเมืองท่าการค้าเสรีไห่หนาน อาทิ โซนนำร่องการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์นานาชาติ ไห่หนาน ไป๋เอ๋อ เล่อเจิง
- ภายในปี 2568 สร้างระบบนโยบายและกลไกของเมืองท่าการค้าเสรีที่อำนวยความสะดวกในการเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุนเป็นสำคัญ
- ภายในปี 2578 (ค.ศ.2035) พัฒนาเพื่อเป็นจุดสำคัญของจีนในการดำเนินการเศรษฐกิจแบบเปิด
- กลางศตวรรษที่ 21 (ปี 2593 หรือ ค.ศ. 2050) เป็นเมืองท่าการค้าเสรีระดับสูงที่มีอิทธิพลต่อทั่วโลก

ไห่หนานเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ใหญ่ที่สุดของจีน มีการดำเนินการปฏิรูปเชิงลึกอย่างครอบคลุม และการทดสอบนโยบายการเปิดประเทศในระดับสูงสุด โดยประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ได้ประกาศการตัดสินใจของคณะกรรมการกลางของพรรคคอมมิวนิสต์ เพื่อสนับสนุนการสร้างไห่หนานเป็นเขตทดลองการค้าเสรี และจะค่อยๆ เปลี่ยนผ่านไห่หนานอย่างค่อยเป็นค่อยไปและมั่นคงให้เป็นเมืองท่าการค้าเสรีที่มีอัตลักษณ์แบบจีน การสร้างเมืองท่าการค้าเสรีไห่หนานเป็นพื้นฐานสำหรับการส่งเสริมเศรษฐกิจแบบเปิดในระดับสูง และการสร้างระบบเศรษฐกิจใหม่ในรูปแบบการเปิดกว้าง มีการปฏิรูปการตลาดในเชิงลึก และสร้างสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่ถูกต้องเหมาะสม เป็นสากล และมีความสะดวก เป็นตัวเลือกเชิงกลยุทธ์ในการใช้แนวคิดการพัฒนาใหม่ ส่งเสริมการพัฒนาที่มีคุณภาพสูง และสร้างระบบเศรษฐกิจสมัยใหม่ รวมถึงเป็นการปฏิบัติจริง เพื่อสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสร้างประชาคมที่มีอนาคตร่วมกันของมนุษยชาติ เพื่อที่จะปฏิบัติตามคำกล่าวที่สำคัญของประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ที่กล่าวในงานครบรอบ 30 ปีของการก่อตั้งมณฑลและเขตเศรษฐกิจพิเศษไห่หนาน (เมื่อวันที่ 13 เมษายน 2561) โดยจีนได้ประกาศแผนการสร้างเขตทดลองการค้าเสรีไห่หนาน (Hainan pilot free trade zone) เป็นแห่งที่ 12 ของจีน และจะพัฒนาเป็นเมืองท่าการค้าเสรีที่มีอัตลักษณ์ของจีน ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของเกาะไห่หนาน 35,400 ตารางกิโลเมตร หรือขนาดใหญ่กว่าฮ่องกง 32 เท่า

ลักษณะเด่นของเมืองท่าการค้าเสรีไห่หนาน

(1) อุดมการณ์ชั้นนำ

นำโดยประธานาธิบดีสี จิ้นผิง อยู่บนหลักการสังคมนิยมอันมีเอกลักษณ์สำหรับจีนยุคใหม่ มุ่งเน้นไปที่การอำนวยความสะดวกและการเปิดเสรีการลงทุนและการค้าระหว่างประเทศ สร้างระบบนโยบายและกลไกที่สนับสนุนเมืองท่าการค้าเสรีระดับสูง โดยเมืองท่าการค้าเสรีไห่หนานจะเป็นนโยบายการเปิดประเทศ (Open Door Policy) ที่สำคัญของจีน

(2) หลักการพื้นฐาน

- เรียนรู้จากประสบการณ์จากต่างประเทศ เร่งการจัดตั้งระบบเศรษฐกิจใหม่ในรูปแบบเปิดกว้าง
- แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์แบบจีน สร้างการพัฒนาในทิศทางที่ถูกต้อง เสริมสร้างการแลกเปลี่ยนความร่วมมือกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และส่งเสริมการพัฒนาร่วมกันกับเขตเศรษฐกิจอ่าว

กวางตุ้ง-ฮ่องกง-มาเก๊า (Guangdong-Hong Kong-Macau Greater Bay Area : GBA)

- สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาให้หนาน มุ่งเน้นเป็นการวางตำแหน่งเชิงกลยุทธ์ เพื่อสร้างเขตพื้นที่นำร่องการปฏิรูปแบบเปิดกว้างเชิงลึกอย่างเต็มรูปแบบ เขตพื้นที่นำร่องระบบนิเวศวิทยา วัฒนธรรมจีน และศูนย์กลางการท่องเที่ยวยุคใหม่ระหว่างประเทศ

- เน้นนวัตกรรมการปฏิรูป จัดตั้งกฎหมายข้อบังคับ การกำกับดูแลและระบบการจัดการที่มีความยืดหยุ่นและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับการสร้างเมืองทำการค้าเสรี และจะดำเนินการกำจัดระบบและกลไกที่ขัดขวางการเคลื่อนไหวของปัจจัยการผลิต

- ยึดมั่นในขอบเขตของอุดมคติ ส่งเสริมระบบและกลไกในทุกด้านให้เข้าถึงความสะดวก และกำกับดูแลกระบวนการทางกฎหมาย สร้างมาตรฐานการกำกับดูแลและระบบกฎหมายที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เสริมสร้างการกระจายความเสี่ยงที่สำคัญและการป้องกันความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ สร้างมาตรการป้องกันและควบคุมความเสี่ยงอย่างครบวงจร ปรับปรุงระบบและกลไกการป้องกันและควบคุมการแพร่ของโรคระบาด พร้อมทั้งปรับปรุงระบบการจัดการเหตุฉุกเฉินด้านสาธารณสุข

(3) เป้าหมายการพัฒนาเมืองทำการค้าเสรีให้หนาน แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่

- ระยะที่ 1 ปี 2568 (ค.ศ. 2025) จะสร้างระบบนโยบายและกลไกของเมืองทำการค้าเสรีที่อำนวยความสะดวกการเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุนเป็นสำคัญ โดยจีนจะผลักดันครั้งใหญ่เพื่อเพิ่มการไหลเวียนอย่างอิสระและมีประสิทธิภาพของปัจจัยการผลิตต่างๆ และ วางรากฐานที่มั่นคงสำหรับการดำเนินพิธีการศุลกากรพิเศษบนเกาะให้หนาน

- ระยะที่ 2 ปี 2578 (ค.ศ. 2035) จะพัฒนาให้กลายเป็นจุดที่มีความได้เปรียบทางเศรษฐกิจเพื่อเปิดสู่ต่างประเทศ โดยมุ่งเน้นไปที่การเพิ่มประสิทธิภาพนโยบายการเปิดประเทศและการเตรียมการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กระบวนการกำกับดูแลระดับสูง (high-level process supervision) จะถูกสร้างขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุน การไหลเวียนของเงินทุนข้ามพรมแดนเสรี การขนส่งและการเดินทางที่สะดวกและเสรีสำหรับผู้คน และการเคลื่อนไหวของข้อมูลที่ปลอดภัยและเป็นระเบียบ

- ระยะที่ 3 กลางศตวรรษที่ 21 (ปี 2593 หรือ ค.ศ. 2050) จะกลายเป็นเมืองทำการค้าเสรีระดับสูงที่มีอิทธิพลต่อทั่วโลก โดยให้หนานจะกลายเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจเปิดใหม่ของจีน ด้วยสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ระบบกฎหมายและกฎระเบียบที่ได้รับการปรับปรุง ระบบการป้องกันและควบคุมความเสี่ยงที่เข้มงวดยิ่งขึ้น และรูปแบบการกำกับดูแลสังคมที่ทันสมัย ใช้มาตรการลดภาษีและขจัดอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี เช่น ใบอนุญาตและโควตา เพื่อส่งเสริมการเปิดเสรีการค้าที่เมืองทำการค้าเสรีให้หนาน

(4) การกำหนดกลไกหลัก มุ่งเน้นอำนวยความสะดวกและการเปิดเสรีด้านการค้าและการลงทุน โดยระบบภาษีพิเศษ ระบบการกำกับดูแลสังคมที่มีประสิทธิภาพ และระบบกฎหมายที่สมบูรณ์ ดังนี้

- 1) ความสะดวกทางการค้าเสรี
- 2) ความสะดวกด้านการลงทุนเสรี ขยายการเข้าถึงตลาด เสริมสร้างการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สิน การแข่งขันที่เป็นธรรม และสร้างสภาพแวดล้อมการลงทุนที่เปิดกว้าง โปร่งใส และคาดการณ์ได้ และกระตุ้นพลังของธุรกิจภาคเอกชนในสาขาต่างๆ
- 3) ความสะดวกด้านการไหลเวียนของเงินทุนระหว่างประเทศ ความสะดวกใน

บริการทางการเงิน โดยมุ่งเน้นการเปิดเสรีและการอำนวยความสะดวกในด้านค้าการลงทุนระหว่างประเทศ ส่งเสริมการค้าและการลงทุนของกองทุนต่างประเทศ

4) อำนวยความสะดวกด้านการไหลเวียนเข้าออกของคน สร้างศูนย์รวมบุคลากรที่มีความสามารถ ใช้นโยบายการเข้าและออกของบุคลากรที่สะดวกมากขึ้น

5) อำนวยความสะดวกด้านการขนส่งเสรี ส่งเสริมการสร้างศูนย์กลางการขนส่งระหว่างประเทศ สำหรับช่องทางบกและทางทะเลใหม่ และสร้างศูนย์กลางการบิน (air transport hub) เร่งการก่อสร้างระบบขนส่งที่ครอบคลุมทันสมัย

6) สร้างความปลอดภัยในการไหลเวียนของข้อมูล ขยายการเปิดกว้างของขอบเขตข้อมูล สร้างนวัตกรรมการออกแบกกลไกรักษาความปลอดภัย และปลูกฝังการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล

7) สร้างระบบอุตสาหกรรมที่ทันสมัย พัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว อุตสาหกรรมบริการ ที่ทันสมัย และอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง

8) สร้างกลไกการจัดเก็บภาษีที่สอดคล้องกับการพัฒนาเมืองท่าการค้าเสรีระดับสูง

9) การกำกับดูแลทางสังคม มุ่งเน้นส่งเสริมการปฏิรูปหน่วยงานภาครัฐและส่งเสริมการบูรณาการ เทคโนโลยี เช่น blockchain เพื่อความทันสมัยและมีประสิทธิภาพของระบบราชการ

10) สร้างสภาพแวดล้อมทางกฎหมายของเมืองท่าการค้าเสรีให้เป็นระดับสากล

11) ระบบป้องกันและควบคุมความเสี่ยง กำหนดใช้มาตรการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่สำคัญในด้านการค้าระหว่างประเทศ การลงทุน การเงิน การไหลเวียนของข้อมูล นิเวศวิทยา และสาธารณสุข

3. นโยบายหลัก 60 ข้อในแผนแม่บทการสร้างเมืองท่าการค้าเสรีให้หนาน

1) ภาษีเงินได้ส่วนบุคคลสูงสุดร้อยละ 15 สำหรับผู้มีความสามารถที่เหมาะสม (eligible talent)

2) ภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 15 สำหรับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่ได้รับการสนับสนุน

3) ยกเว้นภาษีนำเข้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีการบริโภค สำหรับอุปกรณ์การผลิตที่นำเข้ามาใช้เอง

4) ยกเว้นภาษีนำเข้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีการบริโภค สำหรับยานพาหนะและเรือยอชต์ที่นำมาใช้งาน

5) ยกเว้นภาษีนำเข้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีการบริโภค สำหรับวัตถุดิบที่นำเข้ามาเพื่อการผลิต

6) ยกเว้นภาษีนำเข้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีการบริโภค สำหรับสินค้านำเข้าที่ซื้อโดยพลเมืองให้หนาน

7) เพิ่มโควตาการซื้อสินค้าปลอดภาษีเป็น 100,000 หยวน (14,020 เหรียญสหรัฐฯ) ต่อคนต่อปี และขยายจำนวนรายการสินค้าปลอดภาษี

8) ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล สำหรับรายได้จากการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ก่อนปี ค.ศ. 2025 ในธุรกิจการท่องเที่ยว บริการที่ทันสมัย และอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง

9) อนุญาตให้นำ capital expenditure มาหักภาษีได้เต็มจำนวน เร่งค่าเสื่อมราคา และค่าตัดจำหน่าย

10) ยกเว้นภาษีสำหรับการนำเข้าและการขายสินค้าในการเข้าร่วมงานแสดงสินค้า

11) ผลผลิตภัณฑ์จากให้หนาน รวมถึงผลิตภัณฑ์นำเข้าและมีการสร้างมูลค่าเพิ่มเกินร้อยละ 30 จากขั้นตอนการผลิตในให้หนาน จะได้รับการยกเว้นภาษี เมื่อส่งไปในพื้นที่อื่นๆ ในจีน

12) อนุญาตให้เที่ยวบินเข้าและออกจากให้หนานสามารถเติมเชื้อเพลิง bonded aviation fuel

13) คินภาซีส่งออกสำหรับเรือที่ผลิตในประเทศจีนซึ่งจดทะเบียนที่ท่าเรือ Yangpu มณฑลไห่หนาน และใช้ในการขนส่งระหว่างประเทศ

14) อนุญาตให้เรือขนส่งสินค้าที่แวะจอดที่ท่าเรือ Yangpu สามารถเติมเชื้อเพลิง bonded aviation fuel

15) สร้างท่าเรือ Yangpu ของจีนให้เป็น international port of registry

16) ทดลองใช้นโยบายคินภาซีที่ท่าเรือต้นทางของสินค้าที่ใช้ท่าเรือ Yangpu เป็นท่าเรือแวะพักท่าเรือสุดท้ายก่อนออกจากจีน (a transit port for final departure from China)

17) ใช้ระบบการจัดการการนำเข้าและส่งออกที่ให้ความสำคัญกับ “การไหลเวียนอย่างอิสระ และการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ” ในเขตสินค้าทัณฑ์บนท่าเรือ Yangpu และเขตอื่นๆ ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม

18) อนุญาตให้มหาวิทยาลัยต่างประเทศและวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์ วิศวกรรม การเกษตร และการแพทย์ สามารถเปิดสาขาได้อย่างเสรีในไห่หนาน

19) สร้างไห่หนานสู่เกาะแห่งการศึกษาที่มีนวัตกรรมและเป็นสากล

20) สร้าง multifunctional free trade account system

21) เปลี่ยนจาก pre-audit เป็น post-audit สำหรับภาคธนาคารในการตรวจสอบความถูกต้องของการค้าข้ามพรมแดน

22) จัดทำ negative list สำหรับการค้าภาคบริการข้ามพรมแดนสำหรับเมืองท่าการค้าเสรีไห่หนาน

23) อนุญาตการเข้าถึงตลาดของวิสาหกิจโดยมีข้อผูกพันก่อนได้

24) จัดทำ special list of market access สำหรับเมืองท่าการค้าเสรีไห่หนาน

25) จัดทำ negative list สำหรับการลงทุนจากต่างประเทศในเมืองท่าการค้าเสรีไห่หนาน

26) ปฏิบัติอย่างเท่าเทียมต่อผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

27) ใช้นโยบายการเข้าเมือง visa-free entry ที่สะดวกยิ่งขึ้น

28) ใช้ช่วงเงินเดือนเป็นดัชนีหลักในการประเมินความสามารถ

29) จัดทำ negative list management system ในการออกใบอนุญาตทำงานสำหรับคนต่างชาติ

30) อนุญาตให้บุคลากรต่างชาติทำหน้าที่เป็นตัวแทนทางกฎหมายในสถาบันทางกฎหมายต่างๆ รวมทั้งรัฐและรัฐวิสาหกิจ

31) ยกเลิกข้อจำกัดในการหาเงินทุนสำหรับเรือและอากาศยานต่างประเทศ

32) กระจายอำนาจการ registration management of foreign debts ที่ออกโดยผู้ประกอบการในไห่หนาน

33) ขยายขอบเขตการโอนสินทรัพย์ข้ามพรมแดน

34) ให้ความสำคัญในการสนับสนุนบริษัทจีนในต่างประเทศ (listing Chinese enterprises overseas)

35) อนุญาตให้บริษัทจีนในต่างประเทศ ทำธุรกรรมแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศโดยตรงกับธนาคาร

36) จัดตั้งสถาบันแลกเปลี่ยนทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างประเทศไห่หนาน (Hainan International Intellectual Property Rights Exchange)

37) สนับสนุนหลักทรัพย์และกองทุนต่างประเทศ และสถาบันการซื้อขายล่วงหน้า ในการจัดตั้งธุรกิจที่เป็นเจ้าของทั้งหมดหรือเป็นกิจการร่วมทุนในไห่หนาน

38) สนับสนุนการจัดตั้งบริษัทประกันภัยทรัพย์สิน ประกันชีวิตและประกันภัยที่รับการประกันภัยต่อ (Reinsurer) ประกันภัยแบบได้รับประโยชน์ร่วมกันอื่นๆ และประกันที่รับความเสี่ยงไว้เอง

39) สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ประกันสุขภาพข้ามพรมแดนร่วมกับสถาบันต่างประเทศ

40) สนับสนุนการก่อสร้างสถานที่ซื้อขายสำหรับพลังงานระหว่างประเทศ, shipping, property rights และ equity stakes

41) ให้ผู้ที่ไม่ได้เป็นพลเมืองสามารถซื้อขายตามข้อ 40) และชำระเงินในสถานที่ซื้อขายที่กำหนด

42) พัฒนาบริการตราสารอนุพันธ์ (Develop over-the-counter : OTC)

43) เชื่อมโยงบริการจัดการสินทรัพย์ข้ามพรมแดน

44) ออกพันธบัตรมณฑลให้หนานทั่วโลก

45) เปิดบริการด้านโทรคมนาคมที่มีมูลค่าเพิ่ม

46) จัดทำบริการ online data processing and transaction processing

47) เปิดบริการโทรคมนาคมขั้นพื้นฐานให้มีความปลอดภัยและเป็นระเบียบ

48) สร้างโครงการทดลอง the International Internet Data Interaction

49) ขยายสิทธิการจราจรทางอากาศ (air traffic rights)

50) สร้างศูนย์กลางการบินระหว่างประเทศ

51) สร้างศูนย์กลางการขนส่งทางบกและทางทะเลแห่งใหม่เพื่อเชื่อมโยงจีนตะวันตกกับโลก

52) สร้างศูนย์การแพทย์ระดับภูมิภาค

53) สร้าง national base ที่มีเทคโนโลยี blockchain ของจีนและนวัตกรรมอุตสาหกรรม

54) สร้างเขตทดลองสำหรับการท่องเที่ยวทางเรือ

55) สร้างเขตทดลองเพื่อการปฏิรูป การพัฒนา และนวัตกรรมของอุตสาหกรรมเรือยอชต์

56) สร้างให้หนานให้เป็นเกาะแห่งการออกแบบระดับนานาชาติ (International Design Island)

57) สร้างฐานการแลกเปลี่ยนระดับชาติระหว่างจีนกับต่างประเทศด้านวัฒนธรรมและการค้า

58) ให้อำนาจรัฐบาลให้หนานในการจัดการและปรับการใช้ที่ดินเพาะปลูก (cultivated land) พื้นที่เกษตรกรรมถาวร (permanent basic farmland) ป่าไม้และที่ดินเพื่อการก่อสร้าง

59) ให้อิสระมากขึ้นแก่อุตสาหกรรมต่างๆ

60) กำหนดกฎหมายและข้อบังคับให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการสร้างเมืองท่าการค้าเสรีให้หนาน

4. หลักการ “6+1+4” ของแผนแม่บทเมืองท่าการค้าเสรีให้หนาน

สภาแห่งรัฐสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้จัดแถลงข่าวแผนแม่บทสร้างเมืองท่าการค้าเสรีให้หนาน เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2563 โดยมีคณะกรรมการพัฒนาและปฏิรูปแห่งชาติจีน (National Development and Reform Commission : NDRC) กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องร่วมแถลงข่าว พร้อมทั้งสรุปเนื้อหาสำคัญ “6+1+4” ของแผนแม่บทสร้างเมืองท่าการค้าเสรีให้หนาน “6” หมายถึงการค้าเสรี การลงทุน การหมุนเวียนของทุนข้ามชาติ การเข้าออก การขนส่ง และการหมุนเวียนของข้อมูลด้วยความปลอดภัย ซึ่งจะเปิดเสรีในทุกด้าน “1” หมายถึงระบบอุตสาหกรรมที่ทันสมัย โดยเน้นการสร้างเมืองท่าการค้าที่มีเทคโนโลยีสูง อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและมีเอกลักษณ์ของให้หนาน และ “4” หมายถึง

การสร้างระบบการเก็บภาษี บริหารสังคม ระบบกฎหมาย และการควบคุมความเสี่ยง ทั้งนี้ จีนจะใช้นโยบายลดข้อห้ามทางการค้าและบริการข้ามชาติ โดยจะลดอุปสรรคต่างๆ ในการบริหาร ดำเนินงาน และการบริโภคจากต่างประเทศ เพื่อให้สิทธิเท่าเทียมกันระหว่างพลเมืองจีนกับผู้ให้บริการจากต่างประเทศ

กระทรวงพาณิชย์จีนระบุว่า จีนจะดำเนินมาตรการลดภาษีและจัดอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อส่งเสริมการเปิดเสรีทางการค้าและอำนวยความสะดวก ณ เมืองท่าการค้าเสรีไห่หนาน สนับสนุนการค้าขายสินค้าอย่างเสรี โดยดำเนินมาตรการยกเว้นภาษีตามขั้นตอน และการจัดอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษี เช่น ใบอนุญาตและโควตาต่างๆ จีนจะกำหนด negative list สำหรับการค้าบริการข้ามพรมแดน ในเมืองท่าการค้าเสรีไห่หนานในปี 2563 (ค.ศ. 2020) เพื่อส่งเสริมการค้าบริการและจะอำนวยความสะดวกการขนส่งข้ามพรมแดนและการไหลเวียนของผู้คน

กระทรวงการคลังจีนระบุว่า เมืองท่าการค้าเสรีไห่หนานได้กำหนดรายการ a zero-tariff negative list และ three positive lists โดยมุ่งเน้นสนับสนุนอุตสาหกรรมที่มีเทคโนโลยีระดับสูง การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และอุตสาหกรรมพิเศษอื่นๆ โดยในอนาคตจะลดรายการใน negative list และเพิ่ม positive lists มากขึ้น โดยมาตรการมุ่งเน้นภาษีสินค้าเป็นศูนย์ จะดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนในแต่ละช่วง เพื่อสนับสนุนการค้าเสรี ทั้งนี้ ก่อนปี 2568 (ค.ศ. 2025) สินค้านำเข้าบางรายการที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดจะได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีการบริโภค รวมถึงอุปกรณ์การผลิตสำหรับการใช้งานของผู้ประกอบการ และยานพาหนะการขนส่งและการท่องเที่ยว และวัตถุดิบ ทั้งนี้ หลังจากปี 2568 (ค.ศ. 2025) ภาษีนำเข้าจะได้รับการยกเว้นสำหรับสินค้านำเข้าทั้งหมดที่อยู่นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในแคตตาล็อกสินค้าที่ต้องเสียภาษีนำเข้า แผนแม่บทเมืองท่าการค้าเสรีของไห่หนาน ยังรวมถึงรายการสินค้าปลอดภาษีสำหรับผู้อยู่อาศัยในไห่หนานที่จะสามารถซื้อสินค้านำเข้าปลอดภาษีได้ ทั้งนี้ **ศุลกากรเมืองไห่โข่ว** ระบุว่า จีนเปิดตัวโครงการนำร่องปลอดภาษี (pilot offshore duty-free program) เมื่อปี 2554 (ค.ศ. 2011) ที่เกาะไห่หนาน เพื่อทำให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก ทำให้ยอดจำหน่ายสินค้าปลอดภาษีเพิ่มขึ้น 55.07 พันล้านหยวนในช่วง 9 ปีที่ผ่านมา มีลูกค้ามากกว่า 16.09 ล้านราย และจำหน่ายสินค้าปลอดภาษีกว่า 72 ล้านรายการ

ธนาคารแห่งชาติจีน (People's Bank of China) ระบุว่า รัฐบาลจะสนับสนุนให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่นๆ พัฒนาขีดความสามารถที่เหมาะสมสำหรับเศรษฐกิจแบบเปิด และสนับสนุนการแลกเปลี่ยนระดับโลก ด้านพลังงาน การขนส่ง และสินค้าต่างๆ

ภาคธุรกิจต่างๆ จะได้รับสิทธิประโยชน์ในการลงทุน ภาษี และการเข้าถึงตลาด เมื่อทำธุรกิจที่เมืองท่าการค้าเสรีไห่หนาน แต่การขอใบอนุญาตและการอนุมัติจากรัฐบาลยังเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับอุตสาหกรรมที่ถูกห้ามโดยกฎหมายหรือมาตรฐานบังคับตามแผนแม่บท การลงทุนจากต่างประเทศจะอยู่ภายใต้ระบบการบริหารที่รวมเอามาตรฐานการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติในช่วง Pre-establishment และรายการประเภทกิจการต้องห้าม (Negative List) ที่กำหนดไว้สำหรับเมืองท่าการค้าเสรี จะช่วยลดข้อจำกัดและส่งเสริมการเปิดเสรีในด้านการค้าการลงทุน

แผนแม่บทเมืองท่าการค้าเสรีไห่หนาน ให้ความสำคัญกับการปฏิวัติทางเทคโนโลยีและอุตสาหกรรม โดยมุ่งเน้นไปที่การท่องเที่ยว การบริการที่ทันสมัย และอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันใหม่ให้กับไห่หนาน เนื่องจากการเข้าถึงตลาดเป็นเป้าหมายแรกเพื่อเพิ่มการเติบโตของ

เมืองท่าการค้าเสรีให้หนาน ที่จะดึงดูดบริษัทระดับโลก จากข้อได้เปรียบด้านโลจิสติกส์ การบินพลเรือน การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ shipping ภาคการเงินและบริการ ให้เข้ามาลงทุนและขยายตลาด

เมืองท่าการค้าเสรีให้หนาน มีสวนอุตสาหกรรมหลัก 11 แห่ง ที่เปิดตัวเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2563 เป็นจุดเริ่มต้นของการก่อสร้างเมืองท่า โดยได้เปลี่ยนจากเขตทดลองการค้าเสรี (Free Trade Zone : FTZ) ไปสู่เมืองท่าการค้าเสรี (Free Trade Port : FTP) ทำให้ให้หนานเปิดกว้างเพิ่มขึ้น และแผนแม่บทได้กำหนดให้เมืองท่ามีกฎเกณฑ์ทางเศรษฐกิจและการค้าที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

นโยบายภาษีเป็นศูนย์ (Zero-tariff Policy) จะช่วยการไหลเวียนของปัจจัยการผลิตได้เสรี และดึงดูดบุคลากรที่มีความสามารถ (Talent)

เขตการค้าเสรีให้หนานยังลดข้อจำกัดในการซื้อสินค้าปลอดภาษีพร้อมกับเพิ่มวงเงินการซื้อสินค้าจาก 30,000 หยวนเป็น 100,000 หยวน ต่อคนต่อปี และประเภทสินค้าปลอดภาษี 38 หมวดจะถูกขยายออกไปให้หลากหลายมากขึ้น

5. การวิเคราะห์

5.1 คุณสมบัติที่โดดเด่นของเมืองท่าการค้าเสรีให้หนาน

1) นโยบายการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุน มีเป้าหมายเพื่อบรรลุมาตรฐานสากลลดอุปสรรคทางการค้า และปรับปรุงขั้นตอนการกักกันสินค้า และรายการนอกแคตตาล็อกที่ต้องเสียภาษี เมืองท่าการค้าเสรีให้หนานจะส่งเสริมการเปิดเสรีและอำนวยความสะดวกด้านการค้าสินค้าและภาคบริการ จัดทำรายการประเภทกิจการต้องห้าม (Negative List) เพื่อความชัดเจน และการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) ให้กับผู้ให้บริการที่มาจากต่างประเทศ

2) ให้ความสำคัญกับภาคการท่องเที่ยว บริการที่ทันสมัย และอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง บริษัทที่อยู่ในธุรกิจเหล่านี้จะได้รับสิทธิการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลสูงสุดไม่เกินร้อยละ 15 นักลงทุนต่างชาติที่เข้าร่วมก่อนปี 2568 (ค.ศ. 2025) จะได้รับการยกเว้นภาษีนิติบุคคล

3) โควตาการซื้อสินค้าปลอดภาษีเพิ่มขึ้นจาก 30,000 หยวนต่อคนต่อปี เป็น 100,000 หยวนต่อคนต่อปี จะช่วยให้ให้หนานดึงดูดนักท่องเที่ยวมากขึ้น

4) ปรับปรุงกฎระเบียบเพื่อสนับสนุนการสร้างเมืองท่าเสรี ผู้ประกอบการจะได้รับประโยชน์มากขึ้นจากนโยบายพิเศษ เช่น การปรับปรุงการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุน และการปกป้องสิทธิ์ตามกฎหมายให้กับผู้ประกอบการ ทั้งนี้ นโยบายการเก็บภาษีเป็นศูนย์ (zero tariffs) เป็นการเริ่มต้นที่สำคัญและอาจพัฒนาไปสู่ นโยบาย zero subsidies และอุปสรรคที่เป็นศูนย์ (zero barriers) ซึ่ง “นโยบายสามศูนย์ (a triple-zero policy)” เป็นรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาการค้าเสรีเนื่องจากจะส่งเสริมการแข่งขัน พัฒนานวัตกรรม และเสนอทางเลือกแก่ผู้บริโภคมากขึ้น

5) เมืองท่าการค้าเสรีให้หนานจะกลายเป็นพื้นที่ที่ผู้มีความรู้ความสามารถระดับนานาชาติเข้ามาที่ประเทศจีน โดยการเสนอภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสูงสุดร้อยละ 15 สำหรับผู้มีความสามารถที่มีคุณสมบัติเหมาะสม (eligible talent)

สถาบันการศึกษาจากต่างประเทศ ทั้งวิทยาลัยโพลีเทคนิค มหาวิทยาลัยด้านการเกษตรและการแพทย์ รวมถึงวิทยาลัยอาชีวศึกษา จะได้รับอนุญาตให้ตั้งสถาบันหรือร่วมกันสถาบันการศึกษาอื่นในให้หนานได้

6) การยกระดับเมืองท่าการค้าเสรีให้หนาน ได้ส่งสัญญาณสำคัญไปยังพื้นที่อื่นของจีน ในการตอบสนองต่อปัญหาทางเศรษฐกิจจาก COVID-19 โดยใช้นโยบายเชิงรุกและส่งเสริมนวัตกรรม เมืองท่าการค้าเสรีให้หนาน จะเป็นตัวอย่างของการกำหนดนโยบายที่เป็นประโยชน์มากขึ้นสำหรับการท่องเที่ยว บริการที่ทันสมัย และการเริ่มต้นด้านเทคโนโลยี และกระตุ้นรูปแบบธุรกิจใหม่ เพื่อเร่งการเติบโตทางเศรษฐกิจ

5.2 บทบาทเมืองท่าการค้าเสรีให้หนานต่อฮ่องกง

คณะกรรมการการพัฒนาและการปฏิรูปแห่งชาติจีนระบุว่าเมืองท่าการค้าเสรีให้หนานมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่แตกต่างจากฮ่องกง โดยให้หนานจะมุ่งเปิดเสรีและอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน รวมถึงส่งเสริมการท่องเที่ยว ธุรกิจบริการสมัยใหม่ และอุตสาหกรรมที่มีเทคโนโลยีขั้นสูง เร่งส่งเสริมความได้เปรียบของให้หนานในด้านการร่วมมือและการแข่งขัน ซึ่งต่างจากฮ่องกงที่มีจุดเด่นที่สำคัญคือ free capital convertibility และกลไกการลดความเสี่ยงและการป้องกันความเสี่ยงซึ่งเหมาะสำหรับนักลงทุนในระยะสั้นที่หวังผลตอบแทนสูง ขณะที่ให้หนานจะเป็นทางเลือกที่ดีกว่าสำหรับนักลงทุนต่างชาติที่ต้องการขยายการลงทุนระยะยาวในจีนแผ่นดินใหญ่

จากวัตถุประสงค์ที่ต่างกัน เมืองท่าการค้าเสรีให้หนานจึงจะไม่ส่งผลกระทบต่อฮ่องกง แต่จะทำให้ทั้งสองเมืองมีความเกื้อกูลกันมากกว่าการแข่งขันกัน นอกจากนี้ แผนการพัฒนาเมืองท่าการค้าเสรีให้หนานยังใช้เวลาถึง 30 ปี ในอนาคตอันใกล้ จึงไม่สามารถแทนฮ่องกงได้

ให้หนานยังแตกต่างจากฮ่องกงในแง่ของการวางตำแหน่งของอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นเหตุผลสำคัญของการพัฒนาเพื่อเติมเต็มมากกว่าที่จะแข่งขันกับฮ่องกง เช่น ความได้เปรียบในทรัพยากรธรรมชาติและพื้นที่ท่าเรืออันกว้างใหญ่นั้นเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวซึ่งได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐที่ทันสมัย

5.3 ประโยชน์จากเมืองท่าการค้าเสรีให้หนานต่อภูมิภาคอื่นนอกจากจีน

การประกาศครั้งสำคัญของจีนเกี่ยวกับแผนแม่บทในการสร้างเกาะให้หนานสู่เมืองท่าการค้าเสรีระดับโลก (world-class free trade port) เป็นส่วนสำคัญในความพยายามของจีนต่อนโยบายการเปิดประเทศรูปแบบใหม่ของจีน เป็นแผนกลยุทธ์สำหรับทศวรรษถัดไป มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างกลไกการค้าแบบเปิดที่มีมาตรฐานสูง นอกเหนือจากการส่งเสริมการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุน ซึ่งจะสร้างโอกาสการเชื่อมโยงกับอาเซียนและประเทศที่อยู่ในแนวโครงการริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง (Belt and Road Initiative: BRI) เพิ่มการเติบโตทางเศรษฐกิจและป้องกันความเสี่ยงจากปัจจัยความไม่แน่นอนต่างๆ

แผนการก่อสร้างเมืองท่าการค้าเสรีให้หนานยังระบุว่าให้หนานควรเสริมสร้างการแลกเปลี่ยนและความร่วมมือกับอาเซียนซึ่งเป็นหุ้นส่วนการค้าที่ใหญ่ที่สุดของจีน ในระหว่างกระบวนการก่อสร้างให้หนาน จะส่งเสริมการค้า การอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน การแลกเปลี่ยนการค้าและการไหลเวียนของบุคลากรที่มีความสามารถ (trade exchanges and talent flows)

ให้หนานเป็นจุดสำคัญของเส้นทางสายไหมทางทะเล (maritime Silk Road) จะมีบทบาทสำคัญในความร่วมมือของ BRI และจะขยายพื้นที่สำหรับความร่วมมือทางธุรกิจและการค้า การกระชับความร่วมมือระหว่างจีนกับประเทศในแถบ BRI ในด้านกิจการทางทะเล การส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจทางทะเลระดับภูมิภาค สร้างโอกาสที่ดีและการเติบโตทางเศรษฐกิจใหม่ท่ามกลางแนวโน้มเศรษฐกิจโลกที่ถดถอย

6. ความเห็น

การพัฒนาเมืองท่าการค้าเสรีไห่หนานให้เป็นศูนย์กลางธุรกิจและการเงินใหม่ รวมถึงจะเชื่อมโยงไปสู่กลุ่มประเทศที่อยู่ในแนวโครงการริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง (BRI) ในฐานะที่ไห่หนานเป็นจุดสำคัญของเส้นทางสายไหมทางทะเลของจีน (maritime Silk Road) ตลอดจนการเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้ากับอาเซียน โดยการยกระดับความร่วมมือในด้านการเงิน ธุรกิจ การค้า และอุตสาหกรรม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อทั้งจีนและอาเซียน ทั้งการขยายการค้าและการลงทุน การส่งเสริมห่วงโซ่อุตสาหกรรมซึ่งกันและกัน และส่งเสริมการเดินทางไปมาระหว่างประชาชนทั้งสองฝ่ายมากยิ่งขึ้น เป็นการเพิ่มโอกาสการเติบโตทางเศรษฐกิจและป้องกันความเสี่ยงจากปัจจัยความไม่แน่นอนต่างๆ โดยเฉพาะทิศทางเศรษฐกิจโลกที่กำลังถดถอย และความขัดแย้งระหว่างจีนและสหรัฐฯ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากจีนมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ที่รวดเร็วและมีความพร้อมที่จะเชื่อมโยงกับนานาประเทศ ไห่หนานก็จะเป็นคู่แข่งที่มีศักยภาพสูงในด้านการเป็นแหล่งท่องเที่ยว และดึงดูดการลงทุนต่างประเทศกับประเทศใกล้เคียง รวมทั้งประเทศในอาเซียน

ที่มา

- 1) http://www.gov.cn/zhengce/2020-06/01/content_5516608.htm
- 2) <https://epaper.chinadaily.com.cn/a/202006/11/WS5ee16d85a3107831ec752abb.html>
- 3) <https://epaper.chinadaily.com.cn/a/202006/11/WS5ee1622ca3107831ec752a95.html>
- 4) <http://thai.cri.cn/20200608/8577a4aa-a76c-1a42-9917-be1fd3a5fd83.html>
- 5) https://www.xinhua.com/china/112434_20200608
- 6) <http://thai.cri.cn/20200601/2a47ddc6-c6e0-a35f-1f20-da2fedff4136.html>
- 7) <http://chinaplus.cri.cn/recommended/1661/481719>
- 8) http://www.ehainan.gov.cn/2020-06/09/c_498738.htm
- 9) <http://www.globaltimes.cn/content/1190975.shtml> 2020/6/9 0:01:53
- 10) <https://www.caixinglobal.com/2020-06-02/60-policies-about-hainans-planned-free-trade-port-101561993.html>
- 11) <https://baike.baidu.com/item/%E6%B5%B7%E5%8D%97/13346?fromtitle=%E6%B5%B7%E5%8D%97%E7%9C%81&fromid=533000&fr=aladdin>

สพต. ณ กรุงปักกิ่ง

23 มิถุนายน 2563